

19.08.2024

Asia/17

§ 467

Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi ydinkeskustan valosaasteen ja häikäisyn poistamiseksi

HEL 2023-011876 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.9.2023 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin vuoden 2022 ympäristöraporttia hyväksynyt 13.9.2023 valtuutettu Arja Karhuvaaran seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta nopeuttaa ydinkeskustan valaistuksen säätyvyyttä ja valaisinvarjostimien uudistamista turhan valosaasteen ja häikäisyn poistamiseksi asuinalueilta.

Elohopealamppujen poistuessa EU-direktiivin edellyttämällä tavalla markkinoilta jouduttiin ne korvaamaan myös ydinkeskustassa joissain tilanteissa häikäisyä aiheuttavilla monimetallilampuilla. Toimenpide oli

välttämätön, jotta historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti säilytettäväksi haluttuja Y-valaisimia voitiin edelleen käyttää. Normaalien kausihuoltojen yhteydessä on näitä lampuja jo vaihdettu ledilampuiksi. Loput vaihdetaan kuluvan ja ensi vuoden aikana. Uudet korvaavat ledilamput valaisevat alaspäin, jolloin sivusuuntainen häiriövalo poistuu. Häikäisyn rajoittamiseksi on tapauskohtaisesti uusittu valaisinkupuja.

Helsinki LED -hankkeessa uusitaan seuraavan seitsemän vuoden aikana jäljellä olevat 57 000 energiatehotonta valaisinta ledivalaisimiksi. Uudet valaisimet varustetaan valaisinkohtaisilla ohjauslaitteilla. Myös Y-valaisin uudistetaan valaisinkohtaisesti ohjattavaksi ja lediteknologiaa hyödyntäväksi sen perinteistä ulkonäköä muuttamatta. Uusi Y-valaisinmallisto on käytettävissä vuosikymmenen loppupuolella, jolloin voidaan toteuttaa laajamittainen Y-valaisinvaihdon.

Y-valaisinta käytetään kaupunkirakenteen ominaispiirteiden perusteella keskustan kaupunginosissa (Kluuvi, Alekski ja sivukadut, Kruununhaka pl. Kaisaniemenkatu, Katajanokka pl. kärki, Eira, Kallio erityisesti Torkkelinmäki, rajautuen Hämeentiehen idässä, Etu-Töölö). Y-valaisin on historiallisesti arvokas osa rakennetun ympäristön ja kaupunkikuvan ominaispiirteitä näissä kaupunginosissa ja kortteleissa. Muualla ripustusvalaistus toteutetaan moderneilla, usein puolipallon muotoisilla valaisimilla, joissa valaistus suuntautuu kulkuväylille.

Ydinkeskustaan johtavien katujen isotehoisten valaisimien ledivaihdot alkoivat vuonna 2023. Ydinkeskustassa valaisimia vaihdetaan lähivuosina muiden hankkeiden yhteydessä ledivalaisimiksi, ja esimerkiksi Aleksin poikkikaduille palautetaan Y-valaisimet lediversiona.

Helsinki LED -hankkeen laaja valaisinvaihto etenee pohjoisesta kohti ydinkeskustaa. Projektin alkuvaiheessa pyritään keskittymään isotehoisten ja paljon energiaa kuluttavien valaisimien vaihtojen rinnalla asuinalueiden valaisinvaihtoon.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

19.08.2024

Asia/17

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 16.01.2024 § 20

HEL 2023-011876 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnessa esitetään, että selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa ydinkeskustan asuinalueiden valaistuksen uudistamista valon laadun parantamiseksi.

EU-direktiivin myötä markkinoilta poistuivat elohopealamput vuonna 2015. Elohopealamput jouduttiin korvaamaan myös ydinkeskustassa joissain tilanteissa häikäisyä aiheuttavilla monimetallilampuilla. Toimenpide oli välttämätön, jotta historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti säilytettäväksi haluttuja Y-valaisimia voitiin edelleen käyttää. Normaalien kausihuoltojen yhteydessä on näitä lampuja jo vaihdettu nk. korvaaviksi ledilampuiksi. Loput vaihdetaan tänä ja ensi vuonna. Uudet korvaavat ledilamput valaisevat alaspäin, joten sivusuuntainen häiriövalo poistuu. Lisäksi häikäisyn rajoittamiseksi on tapauskohtaisesti uusittu valaisinkupuja.

Helsinki LED -hankkeessa uusitaan seuraavan seitsemän vuoden aikana kaikki vielä jäljellä olevat 57 000 energiatehotonta valaisinta ledivalaisimiksi. Uudet valaisimet varustetaan valaisinkohtaisilla ohjauslaitteilla. Myös Y-valaisin tullaan uudistamaan valaisinkohtaisesti ohjattavaksi ja yhä kehittyvää lediteknologiaa hyödyntäväksi sen perinteistä ulkonäköä muuttamatta. Uusi Y-valaisinmallisto on käytettävissä vuosi-

kymmenen loppupuolella, jolloin voimme toteuttaa laajamittaisen Y-valaisinvaihdon.

Y-valaisinta käytetään kaupunkirakenteen ominaispiirteiden perusteella tietyissä kaupunginosissa (Kluuvi, Aleksin ja sivukadut, Kruununhaka pl. Kaisaniemenkatu, Katajanokka pl. kärki, Eira, Kallio erityisesti Torkkelinmäki, rajautuen Hämeentiehen idässä, Etu-Töölö). Y-valaisin on historiallisesti arvokas osa rakennetun ympäristön ja kaupunkikuvan ominaispiirteitä näissä kaupunginosissa ja kortteleissa. Muualla ripustusvalaistus toteutetaan moderneilla, usein puolipallon muotoisilla valaisimilla, joissa valaistus suuntautuu kulkuväylille.

Ydinkeskustaan johtavien katujen isotehoisten valaisimien ledivaihdot ovat alkaneet vuonna 2023 ja vaihdot jatkuvat lähivuosina. Ydinkeskustassa valaisimia vaihdetaan lähivuosina muiden hankkeiden yhteydessä ledivalaisimiksi, ja esimerkiksi Aleksin poikkikaduille palautetaan Y-valaisimet lediversiona.

Helsinki LED -hankkeen laaja valaisinvaihto etenee pohjoisesta kohti ydinkeskustaa. Projektin alkuvaiheessa pyritään keskittymään isotehoisten ja paljon energiaa kuluttavien valaisimien vaihtojen rinnalla asuinalueiden valaisinvaihtoon.

Käsittely

16.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat yksikön päällikkö Olli Markkanen ja valaistuspäällikkö Marjut Kauppinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Olli Markkanen, yksikön päällikkö: 09 310 39559
olli.markkanen(a)hel.fi
Marjut Kauppinen, valaistuspäällikkö, puhelin: 09 310 31547
marjut.kauppinen(a)hel.fi